

Cuprins

Castelul Sheriff Hutton, Yorkshire, toamna anului 1485	9
Pe Marele Drum de la Miazănoapte, toamna anului 1485	15
Palatul Westminster, Londra, toamna anului 1485	19
Palatul Westminster, Londra, 30 octombrie 1485	42
Palatul Westminster, Londra, noiembrie 1485	46
Palatul Westminster, decembrie 1485	56
Palatul Westminster, Londra, zilele Crăciunului, anul 1485	68
Palatul Coldharbour, Londra, sărbătoarea Crăciunului anului 1485	72
Palatul Westminster, Londra, 18 ianuarie 1486	78
Palatul Westminster, Londra, februarie 1486	87
Palatul Westminster, Londra, martie 1486	96
Palatul Westminster, Londra, aprilie 1486	100
Palatul Westminster, Londra, mai 1486	106
Palatul Sheen, Richmond, vara anului 1486	111
Mănăstirea St Swithin, Winchester, septembrie 1486	116
Sala cea mare a mănăstirii, Winchester, 19 septembrie 1486	126
Sala cea mare a mănăstirii, Winchester, 24 septembrie 1486	133
Palatul Westminster, Londra, Crăciunul anului 1486	139
Turnul Londrei, primăvara anului 1487	153
Palatul Sheen, Richmond, primăvara anului 1487	162
St Mary's in the Fields, Norwich, vara anului 1487	182
St Mary's in the Fields, Norwich, vara anului 1487	187
Castelul Coventry, vara anului 1487	193

Castelul Kenilworth, Warwickshire, iunie 1487	196
Castelul Kenilworth, Warwickshire, 17 iunie 1487.....	201
Castelul Lincoln, iulie 1487.....	205
Palatul Westminster, Londra, august 1487	210
Palatul Greenwich, Londra, noiembrie 1487	217
Palatul Sheen, Richmond, primăvara anului 1488.....	224
Castelul Windsor, vara anului 1488.....	228
Palatul Greenwich, Londra, Crăciunul anului 1488.....	231
Palatul Westminster, Londra, primăvara anului 1489	234
Palatul Greenwich, Londra, toamna anului 1489.....	237
Palatul Westminster, Londra, noiembrie 1489.....	240
Palatul Westminster, Londra, 28 noiembrie 1489	243
Palatul Greenwich, Londra, iunie 1491	245
Palatul Sheen, Richmond, septembrie 1491.....	250
Palatul Westminster, Londra, toamna anului 1491	253
Palatul Westminster, Londra, decembrie 1491	259
Palatul Sheen, Richmond, februarie 1492	261
Abația Bermondsey, Londra, vara anului 1492	266
Palatul Greenwich, Londra, iunie 1492	271
Palatul Greenwich, Londra, vara anului 1492.....	277
Palatul Greenwich, Londra, vara și toamna anului 1492	280
Palatul Greenwich, Londra, iarna anului 1492.....	286
Palatul Westminster, Londra, primăvara anului 1493	295
Castelul Kenilworth, Warwickshire, vara anului 1493	302
Northampton, toamna anului 1493.....	306
Palatul Westminster, Londra, iarna anului 1493.....	310
Palatul Greenwich, Londra, vara anului 1494.....	316
Palatul Westminster, Londra, toamna anului 1494.....	321
Turnul Londrei, ianuarie 1495.....	325
Palatul Westminster, Londra, februarie 1495.....	335
Castelul Worcester, vara anului 1495.....	339

Palatul Westminster, Londra, toamna anului 1495.....	346
Palatul Westminster, Londra, noiembrie 1495.....	351
Palatul Westminster, Londra, Crăciunul anului 1495.....	353
Palatul Sheen, Richmond, iarna anului 1496.....	356
Palatul Sheen, Richmond, martie 1496.....	361
Palatul Westminster, Londra, toamna anului 1496.....	369
Turnul Londrei, vara anului 1497.....	380
Palatul Woodstock, Oxfordshire, vara anului 1497.....	389
Palatul Woodstock, Oxfordshire, toamna anului 1497.....	393
Anglia de Răsărit, toamna anului 1497.....	401
Palatul Sheen, Richmond, toamna anului 1497.....	404
Palatul Sheen, Richmond, Crăciunul anului 1497.....	418
În procesiune, vara anului 1498.....	433
Turnul Londrei, vara anului 1498.....	436
Palatul Westminster, Londra, vara anului 1498.....	438
Turnul Londrei, vara anului 1498.....	447
Palatul Westminster, Londra, toamna anului 1498.....	449
Palatul Greenwich, iarna și primăvara anului 1499.....	454
Insula Wight, vara anului 1499.....	460
Palatul Westminster, Londra, vara anului 1499.....	464
Palatul Westminster, Londra, toamna anului 1499.....	468
Palatul Westminster, Londra, sâmbătă, 23 noiembrie 1499.....	473
Palatul Westminster, Londra, 28 noiembrie 1499.....	478
Palatul Westminster, Londra, iarna anului 1499.....	481
<i>Nota autoarei</i>	487
<i>Bibliografie</i>	489

Philippa Gregory

Prințesa albă

Traducere din limba engleză
de Anacrona Mîndrilă-Sonetto

POLIROM
2015

Palatul Westminster, Londra, august 1487

Ne întoarcem la Londra ca să pregătim încoronarea mea. Henric își face o intrare măreață în capitală și participă la o slujbă de mulțumire pentru victoria lui, la catedrala St Paul. Îi răsplătește pe cei credincioși, chiar și pe cei care au fost credincioși fără voie, din moment ce erau închiși în Turn: îi eliberează din temniță pe Thomas Howard, contele de Surrey, și pe fratele meu vitreg, Thomas Grey.

Arhiepiscopul John Morton e numit lord cancelar, lucru care mă face să mă întreb, la fel ca alții, ce fel de ajutor i-a putut acorda regelui un părinte al Bisericii, de s-a ales cu o recompensă atât de mare.

— Spionaj, îmi spune Thomas Grey. Morton și milady mama regelui conduc cea mai mare rețea de iscoade din câte a văzut vreodată lumea. Nimeni nu vine și nu pleacă din Anglia fără ca fiul și protejatul lor să știe.

Fratele meu vitreg îmi șade alături, în sala mea de primire, iar muzica de dans ne maschează vorbele: doamnele mele exersează pași noi de dans într-un capăt al încăperii, iar noi discutăm în celălalt. Îmi ascund obrazul după lucrul de mână, ca nimeni să nu-mi vadă buzele. Mă bucur atât de mult să-l văd după atâta timp, încât nu pot să nu radiez.

— Ai văzut-o pe milady mama? îl întreb.

El dă din cap afirmativ.

— E sănătoasă? Știe că voi fi încoronată?

— E sănătoasă și mulțumită la abație. Îți transmite că te iubește și-ți urează numai bine pentru încoronare.

— Nu-l pot convinge să o elibereze, ca să se întoarcă la curte. Dar știe că n-o poate ține acolo o veșnicie. Nu are motiv.

— Dar are motiv, spune fratele meu vitreg cu un zâmbet strâmb. Știe că ea le-a trimis bani lui Francis Lovell și lui John de la Pole. Știe că ea i-a unit pe toți partizanii taberei York care uneltesc împotriva lui. Chiar sub nasul lui Henric și al tău, avea rețeaua ei de iscoade, din Scoția până-n Flandra. Știe că i-a pus pe toți în legătură cu ducesa Margareta, în Flandra. Însă îl scoate din minți că n-o poate spune cu glas tare. N-o poate acuza, căci ar însemna să recunoască fățiș că împotriva lui a existat un complot inspirat de mama noastră, finanțat de mătușa ta și sprijinit de bunica ta, ducesa Cecily. Nu poate să recunoască în fața regatului că membrii rămași ai Casei de York sunt uniți cu strășnicie împotriva lui. Dând în vileag conspirația, dezvăluie și amenințarea reprezentată de ei. Seamănă mult prea bine cu o conspirație a femeilor, în favoarea unui copil din familia lor. E o dovadă coplesitoare în favoarea singurului lucru pe care Henric vrea să-l nege.

— Care e acela?

Thomas își sprijină bărbia cu mâna, în așa fel încât degetele să li acoperă gura. Nimeni nu-i poate citi pe buze. Îmi șoptește:

— Se pare că femeile se ostenesc, unite, pentru un prinț de York.

— Dar Henric spune că, din moment ce n-a venit în Anglia, pregătit pentru victorie, prințul de York nu poate exista.

— Un astfel de băiat ar fi prețios, obiectează Thomas. Nu l-ai aduce în Anglia decât după câștigarea victoriei și după ce apele s-au liniștit.

— Un băiat prețios? repet. Adică un prinț fals, un înlocuitor, un imitator.

Thomas îmi zâmbește. A stat arestat într-un loc sau altul timp de doi ani lungi: în Franța, de dinaintea bătăliei de la Bosworth și, mai recent, în Turnul Londrei. Nu va rosti nimic care l-ar putea azvârli iarăși după gratii.

— Un pretendent. Negreșit, altceva nici n-ar putea să fie.

Henric rămâne la Londra doar atât cât să-i asigure pe toți că victoria sa asupra rebelilor a fost deplină, că nu s-a aflat în pericol nici o clipă și că regele încoronat, pe care l-au plimbat cu fală prin Dublin, e acum un băiat speriat, aflat în temniță. Apoi îi ia pe lorzii

în care se încrede cel mai mult și purcede iarăși spre mieznoapte, ia la rând marile reședințe și face cercetări prin care află care lorzi au omis să păzească drumurile, cine a șoptit cuiva că nu e nevoie să-l susțină pe rege, cine s-a făcut că plouă în timp ce oștirea rebelilor a trecut năvalnic și cine și-a înșeuat calul, și-a ascuțit sabia și a plecat, ca un trădător, să i se alătore dușmanului. Neobosit, lucrând cu amănunte și șoapte, cu bârfe tainice și insulte aruncate la beție, Henric li află pe toți cei a căror loialitate s-a clătinat când tabăra de York a lansat chemarea la luptă. E hotărât ca aceia care li s-au alăturat rebelilor să fie pedepsiți, unii fiind executați ca trădători, însă cei mai mulți sunt amendați până la ruinare, câștigul intrând în vistieria regală. Se aventurează până la Newcastle, în inima ținuturilor loiale taberei York, și trimite la curtea lui Iacob al III-lea al Scoției ambasadori cu propuneri pentru un tratat de pace și căsătorii care să asigure respectarea acestuia. Pe urmă își întoarce calul și vine înapoi la Londra – un erou cuceritor, care a lăsat ținutul de mieznoapte amețit de morți și datorii.

Îl cheamă pe micul Lambert Simnel în sala lui de primire și poruncește ca întreaga curte să fie de față: milady mama regelui, martoră înflăcărată la faptele fiului; eu, cu doamnele de companie conduse de cele două surori ale mele și cu verișoara Maggie lângă mine; mătușa Katherine, însoțindu-l zămbitoare pe Jasper Tudor, soțul ei victorios; toți lorzii credincioși și aceia care au reușit să treacă drept credincioși. Ușile duble se deschid cu putere, iar străjerii din garda regală izbesc cu zgomot lăncile de pardoseală și strigă:

— John Lambert Simnel!

Toți se întorc să-l vadă pe băiatul slăbuț care rămâne încremenit în prag până când cineva îl împinge înăuntru; face câțiva pași în sală și cade în genunchi în fața regelui.

Primul meu gând e că seamănă într-adevăr bine cu fratele meu, așa cum arăta când l-am văzut ultima oară. E un băiat blond și frumuseț, de vreo zece ani; când mama și cu mine l-am scos pe furiș din sanctuar în seara aceea întunecată, fratele meu era la fel de bălai și de zvelt. Acum, dacă trăiește pe undeva, are în jur de paisprezece ani și începe să arate a tânăr bărbat. Copilul acesta n-ar fi putut trece drept el.

— Vă amintește de cineva?

Regele mă ia de mână și mă conduce de la jilțul aflat lângă al lui, prin încăperea lungă, până la locul în care stă ingenuncheat băiatul: cu capul plecat, cu ceafa dezgolită, de parcă s-ar aștepta să i se taie capul pe loc. Toți tac. În sală se află vreo o sută de oameni și toți se răsucesc să se uite la băiat când Henric se apropie de el; copilul se pleacă și mai tare, cu urechile arzând.

— Îi pare cunoscut cuiva?

Privirea dură a lui Henric îmi cercetează familia: pe surorile mele cu capetele plecate, de parcă ar fi vinovate, pe verișoara Maggie, cu ochii la băiețelul care seamănă atât de mult cu fratele ei, pe fratele meu vitreg, Thomas, care se uită în jur cu indiferență, hotărât să nu-l vadă nimeni că tresare.

— Nu, rostesc scurt.

E subțiratic, ca fratele meu Richard, și are părul bălai, tuns scurt, ca al lui. Nu-i văd fața, dar am zărit niște ochi câprui, ca ai fratelui meu, iar la ceafă are câțiva cărlionți copilărești, ca ai lui Richard. Când ședea la picioarele mamei, ea îi răsucea bucele pe degete ca pe niște inele de aur luminos și-i citea până când, somnoros, era gata de culcare. Vederea băiețelului ingenuncheat mă face să mă gândesc încă o dată la fratele meu Richard, la pajul pe care l-am trimis să-i ia locul în Turn, la fratele meu dispărut, prințul Edward, și la vărul meu, Edward de Warwick, fratele lui Maggie, singur în Turn. Parcă ar fi un șir de băieți, băieți de York, toți isteți, toți fermecători, toți promițători; însă nimeni nu poate fi sigur unde se află astă-seară, nici măcar dacă trăiesc sau dacă sunt ireali, năluci închipuite, pretendenți, ca băiatul din fața noastră.

— Nu-ți amintește de vărul tău, Edward de Warwick? mă întreabă Henric răsădit, ca să audă întreaga curte.

— Nu, deloc.

— L-ai fi crezut vreodată fratele tău mort, Richard?

— Nu.

Îmi întoarce spatele acum, că piesa-mască a fost jucată, când toți pot spune că băiatul a ingenuncheat în fața noastră, iar eu l-am privit și nu l-am recunoscut.

— Așadar, cine l-a luat drept fiu de York ori s-a înșelat, ori a înșelat el, decretează Henric. A fost ori neghiob, ori mincinos.

Așteaptă ca toți să înțeleagă că John de la Pole, Francis Lovell și mama mea au fost negliobi și mincinoși, apoi continuă:

— Așadar, băiete, nu ești cine ai pretins că ești. Soția mea, prințesă de York, nu te recunoaște. Ar spune dacă i-ai fi rudă, cum susții, dar ea zice că nu-i așa. Și atunci, cine ești?

Preț de o clipă mă gândesc că de atâta spaimă, băiatul și-a pierdut darul vorbirii. El șoptește însă, rămânând cu capul plecat și cu ochii în pământ:

— John Lambert Simnel, cu voia Alteței Voastre. Iertare, adaugă el cu stângăcie.

— John Lambert Simnel. (Henric rostește numele ca un preceptor tiran.) John. Lambert. Simnel. Și cum ai ajuns din odaia ta, John, până aici? Căci a fost cale lungă pentru tine, iar pentru mine, o neplăcere costisitoare, care mi-a irosit timp prețios.

— Știu, sire. Îmi pare foarte rău, sire, spune copilul.

Cineva zâmbește cu înduioșare la auzul glăsciorului subțire, dar surprinde căutătura furioasă a lui Henric și se uită în altă parte. Văd că Maggie are chipul palid și încordat, iar Anne tremură și o ia pe Cecily de braț.

— Ți-ai pus coroana pe cap, deși știai că n-ai dreptul la ea?

— Da, sire.

— Ai luat-o sub un nume fals. A fost așezată pe capul tău, dar știai că creștetul tău umil n-o merită.

— Da, sire.

— Băiatul al cărui nume l-ai luat, Edward de Warwick, mi-e credincios și mă recunoaște drept suveran. La fel, toată suflarea Angliei.

Copilul și-a pierdut glasul; numai eu mă aflu destul de aproape ca să aud un suspin slab.

— Ce ai spus? strigă Henric la el.

— Da, sire, răspunde cu glas tremurat băiatul.

Vădit lucru, copilul nu e un rege încoronat. E un băiețel pierdut într-o lume primejdioasă. Îmi mușc buza de jos ca să nu plâng. Fac un pas înainte și-mi las blând mâna pe brațul lui Henric, însă nimic nu-l poate înfrâna.

— Ai primit sfântul mir pe piept, dar nu ești rege și nici n-aveai dreptul la mirul sfânt!

— Iertare! îi scapă gătuț copilului.

— Pe urmă ai intrat în țara mea în fruntea unei armate alcătuite din oșteni tocmiți și din rebeli netrebnici și ați fost învinși cu desăvârșire de puterea oștirii mele și de voia Domnului!

Aducerea în discuție a Domnului o face pe milady mama regelui să iasă puțin în față, de parcă și ea ar vrea să-l certe pe copil. El însă rămâne ingenuncheat și pleacă mai adânc capul, aproape atingând cu fruntea pipirigul de pe jos. N-are nimic de spus nici puterii, nici lui Dumnezeu.

— Ce să fac cu tine? Întreabă retoric Henric.

Văzând expresia uimită de pe fețele curtenilor, îmi dau seama că au înțeles brusc, ca mine, că e o faptă pedepsită cu ștreangul. E o faptă care se pedepsește cu spânzurarea, scoaterea măruntaielor și tăierea în patru. Dacă Henric îl dă pe copil pe mâna judecătorului, va atârna în ștreang până când durerea îl va face să-și piardă cunoștința; apoi călăul îl va tăia cu cuțitul, de la micul lui sex până la capul pieptului, îi va scoate inima, plămâni și mâțele, le va da foc în fața ochilor lui holbați și apoi îi va tăia brațele și picioarele, pe rând. Strâng brațul lui Henric și șoptesc:

— Te rog, îndură-te!

Privirea mea întâlnește ochii infricoșați ai lui Maggie; văd că a înțeles și ea că stă în puterea lui Henric să incheie acest tablou vivanț cu o moarte. Asta dacă nu jucăm cu totul altă scenă. Maggie știe că eu pot să joc o piesă excepțională și că s-ar putea să fiu nevoită s-o fac. Ca soție a regelui, pot să ingenunchez în fața lui în public și să-i cer îndurare în numele unui răufăcător. Maggie va veni și-mi va scoate boneta, lăsându-mi pletele să se reverse pe umeri, după care va ingenunchea și toate celelalte doamne din suita mea vor ingenunchea la rândul lor.

În Casa de York n-am făcut așa ceva niciodată, căci tatălui meu îi plăcea să impartă pedepse și îndurare după cum hotăra singur, neavând timp pentru teatrul cruzimii. Noi, cei din Casa de York, n-am fost nevoite niciodată să intervenim pentru un băiețel în fața unui rege răzbunător. În Casa de Lancaster s-a făcut așa ceva: Margareta de Anjou a ingenuncheat pentru oameni de rând căzuți în păcat, în fața sfântului ei soț. E o tradiție regală, o ceremonie recunoscută. S-ar putea să fiu nevoită s-o îndeplinesc, ca să-l salvez pe acest băiețel de la chinuri de neîndurat.

— Henric! șoptesc. Vrei să ingenunchez pentru el?